

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI NOMIDAN

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI NOMIDAN

Farg'ona shaxri

2018 йил 22 июль

4-1501-1803/4316-сонли иш

Фаргона туманлараро иқтисодий судининг судьяси А.Ақбаров раислигида, жавобгар вакили Б.Ганиев (22.06.2018 йилдаги №512-сонли ишончномага асосан), учинчи шахс вакили Я.Эргашев иштирокида, даъвогар «ANDROMEDA BIZNES» МЧЖнинг жавобгар Фаргона шахар ободонлаштириш бошқармасидан 266877918 сўм ундириш тўғрисидаги даъво аризаси бўйича кўзатишган иқтисодий ишни Фаргона туманлараро иқтисодий суди биносида, очик суд мажлисида кўриб чиқиб, қуйидагиларни

АНИКЛАДИ:

Иш материалларига қараганда, даъвогар «ANDROMEDA BIZNES» МЧЖ ва жавобгар Фаргона шахар ободонлаштириш бошқармаси ўртасида 01.02.2018 йилда №75-сонли, 05.03.2018 йилда 85-сонли, 30.03.2018 йилда 102, 104, 105, 106 ва 107-сонли, шартномалар тузилган бўлиб, унга кўра даъвогар жавобгарга жами 255282000 сўмлик турли хил хўжалик ва бошқа маҳсулотларни етказиб бериши, жавобгар эса етказиб берилган маҳсулот учун шартномаларда келишилган тартиб ва миқдорда ҳақ тўлаши лозим бўлган.

Даъвогар ва жавобгарнинг ушбу шартномаларга асосан амалга оширган шартномавий муносабатлари тахлилига кўра, даъвогар жавобгарга 01.02.2018 йилдаги 75/1-сонли ҳисоб варақ фактурага асосан 30500000 сўмлик маҳсулотларни, 05.03.2018 йилдаги 85/1-сонли ҳисоб варақ фактурага асосан 30190000 сўмлик маҳсулотларни, 21.04.2018 йилдаги 102/1-сонли ҳисоб варақ фактурага асосан 30190000 сўмлик маҳсулотларни, 30.04.2018 йилдаги 104/1-сонли ҳисоб варақ фактурага асосан 13100000 сўмлик маҳсулотларни, 23.05.2018 йилдаги 105/1-сонли ҳисоб варақ фактурага асосан 1750000 сўмлик маҳсулотларни, 30.04.2018 йилдаги 106/1-сонли ҳисоб варақ фактурага асосан 91535000 сўмлик маҳсулотларни, 23.05.2018 йилдаги 107/1-сонли ҳисоб варақ фактурага асосан 70362000 сўмлик маҳсулотларни етказиб берган.

Жавобгар тарафлар ўртасида тузилган 01.02.2018 йилда №75-сонли, 05.03.2018 йилда 85-сонли, 30.03.2018 йилда 102-сонли шартномалар бўйича 15 % аванс пулларини, жами 11780250 сўм ўтказиб берган бўлиб, етказиб берилган маҳсулотлар учун тўловларнинг қолган қисmlарини умуман амалга оширмасдан, 243501750 сўм миқдорда қарздорликка йўл қўйган.

Даъвогар «ANDROMEDA BIZNES» МЧЖ судга даъво тақдим этиб, жавобгар Фаргона шахар ободонлаштириш бошқармаси лан 243501750 сўм асосий қарз, 23376168 сўм пеня ва сул харажатларини ушларишни сўраган.

Суд ажримни билан ишга мустақил талаблар билан арз қилмайдиган учинчи шахс сифатида илоят молия бошқармаси жалб этилган.

даъвогар вакили суд мажлисида кўргазма бериб, жавобгар маҳсулот тўловини амалга оширмасдан қарздорликка йўл қўйганини баён қилиб, даъвоини тўлиқ қаноатлантиришни сўради.

Жавобгар қорхона вакили тарафлар ўртасида тузилган 102-сонли шартнома газначиликдан электрон тартибда ўтганилини, қолган шартномалар бошқарманинг ўз маблағлари ҳисобидан тузилганлигини маълум қилиб, қарздорликка эътирозин йўқлигини билдириб, тарафлар ўртасида тузилган 102-сонли шартнома бюджет маблағлари ҳисобига тузилганлиги сабабли, ушбу шартнома бўйича қолган 14 млн. сўмга яқин пул маблағлари босқичма-босқич тўлаб берилишини маълум қилиб, даъвоини ушбу қисmini рад этиб, жамиятнинг молиявий ахволини инобатга олиб даъвоининг пеня ундириш қисmini рад этишни сўради.

Учинчи шахс вакили суд мажлисида кўргазма бериб, тарафлар ўртасида тузилган 102-сонли шартнома газначиликдан ўтганилини, қолган шартномалар жавобгарнинг ўз маблағлари ҳисобидан тузилганлигини маълум қилиб, низонини қонуний ҳал этишни сўради.

Суд, иш материалларини ўрганиб чиқиб, далилларни текшириб, тарафлар вакилларининг кўргазмасыни тинглаб қуйидаги асосларга кўра, даъвоини қисман қаноатлантиришни лозим деб топди.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 236-моддасига кўра, мажбуриятлар мажбурият шартларига ва қонун ҳужжатлари талабларига мувофиқ лозим даражада бажарилиши керак.

ФК 419-моддаси 1 ва 2-қисmlарида "Агар қонун ҳужжатлари ёки олди-сотди шартномасининг шартларидан товар баҳосини муайян қилганда тўлаш мажбурияти келиб чиқмаса, сотиб олувчи уни сотувчи ўзига товарни ёки ушбу товарни тасаруф қилиш ҳужжатларини берганидан сўнг кечиктирмасдан тўлаши лозим. Агар олди-сотди шартномасида товар ҳақини бўлиб-бўлиб тўлаш назарда тутилган бўлмаса, сотиб олувчи сотувчига топширилган товарнинг тўлиқ баҳоси миқдоридида ҳақ тўлаши лозим" деб белгиланган.

Жавобгар томонидан даъвогарга қарздорликни бартараф этиш учун қисман тўловлар амалга оширилганлиги сабабли тарафлар ўртасида тузилган шартнома бўйича жавобгарнинг етказиб берилган маҳсулотлар бўйича бугунги кунда 243501750 сўм миқдоридидаги қарздорлиги иш ҳужжатларидаги далиллар билан ўз тасдиғини топади.

Қарздорлик тарафлар томонидан имзоланган солиштирма далолатнома билан ҳам ўз исботини топган.

Бундан ташқари, даъвогар жавобгардан шартномаларнинг 4.4-бандига асосан 23376168 сўм миқдоридида пеня ундиришни сўраган. Пеня суммаси тўлов кечиктирилаётган 24 кун учун ҳисобланган, даъвогар суд мажлисида ариза бериб, пеня суммасини 2018 йил 1 май кунидан 24 май кунигача ҳисоблашни сўраган.

Тарафлар ўртасида тузилган шартномаларнинг 4.4-бандига асосан сотиб олувчи томонидан етказиб берилган маҳсулотлар учун тўловлар ўз вақтида амалга оширилмаган тақдирда, кечиктирилган ҳар бир кун учун кечиктирилган сумманинг 0,4 % миқдоридида етказиб берувчига пеня тўлаши, бунда пенянинг умумий миқдори кечиктирилган сумманинг 50 % дан ортиқ бўлмаслиги белгиланган. Шунингдек, тарафлар ўртасида 30.03.2018 йилда тузилган 104-сонли шартноманинг 7.4-бандига асосан ҳар бир кечиктирилган кун учун кечиктирилган сумманинг 0,01% миқдоридида пеня тўлашни белгиланган.

Бундан ташқари, тарафлар ўртасида тузилган 104-сонли шартномалардан ташқари, қолган барча шартномаларнинг 2.2-бандида маҳсулот учун олдиндан 15% миқдоридида аванс тўлашни, тўлиқ ҳисоб-китоб маҳсулот етказиб берилгандан сўнг 30 кун ичида амалга оширилиши белгиланган. Тарафлар ўртасида 30.03.2018 йилда тузилган 104-сонли шартномаларда тўлиқ ҳисоб-китобни амалга ошириш мuddати кўрсатилмаган.

